Sla linksaf de Koningin Astrid Boulevard op. We kruisen hierbij de Max Liebermann-route, een wandeling langs afbeeldingen van schilderijen die door deze gerenommeerde Duitse kunstschilder in Noordwijk zijn gemaakt. www.maxliebermannnoordwijk.nl

Deze boulevard heet in de volksmond de Zuidboulevard, officieel echter is de boulevard genoemd naar de Belgische koningin Astrid. Voor de Tweede Wereldoorlog bracht zij met haar familie enkele zomers in Noordwijk door. Haar overlijden bij een auto-ongeluk werd ook in Noordwijk als een schok ervaren.

6

Achterom kijkend zien we nog het bekende Grand Hotel Huis ter Duin (Origine 1885). Veel 'groten der aarde', onder wie de Duitse schrijver Thomas Mann en de Amerikaanse president Obama logeerden in dit luxe hotel.

7

In Boutique Hotel Vesper kan bij een kop koffie even gepauzeerd worden.

Isadora's nichtje Temple komt zes weken logeren in het villaatje met de blauwe kozijnen. Het meisje is al net zo bezeten van de dans als haar beroemde tante. Elk ochtend oefent Isadora met haar op het strand de haar zo geliefde vrije bewegingen.

Het karakteristieke huis met de rode pannen 'Marezate' is onlangs onder architectuur gerestaureerd in Jugendstil. Op de hoek Huis aan Zee, een villa gebouwd en bewoond in opdracht van de bankiersfamilie Pierson.

Filmopnames voor 'The spy who came in from the cold', werden hier gemaakt eind 60er jaren. Acteur en actrices Richard Burton, Liz Taylor en Mia Farrow verbleven hier.

8

In de verte zie je aan het einde van de boulevard een monument van de hand van Oswald Wenckebach. Het is daar opgericht ter nagedachtenis aan Rudolf Tappenbeck, een van de directeuren van Grand Hotel Huis ter Duin. Hij verzette zich in de oorlogsjaren tegen de Duitse bezetter en moest dat met de dood bekopen.

Villa Maria

Sla linksaf de Boerhaaveweg in en direct weer links de Ligusterweg.

9

Aan de Ligusterweg nummer 8 een zomerhuis, ontworpen door architect Rietveld.

Sla rechtsaf de Beethovenweg in.

10

Al snel komt links op het duin Villa Maria in zicht, het huis waar Isadora Duncan in 1906 heeft gewoond. Zij bracht hier met hulp van de Noordwijkse huisarts, dokter Hadriaan van Nes, haar dochter Deirdre ter wereld.

De aantekeningen in Isadora's autobiografie tezamen met de memoires van haar vriendin Kathleen Bruce geven een ontluisterend beeld van de loodzware en pijnlijke bevalling waar Isadora zich doorheen moet worstelen. Te beginnen met de weeënstorm die twee dagen aanhoudt voordat haar dochter Deirdre geboren wordt. "The cries and sighs of a slaughterhouse could not be more terrible and on the third morning, this absurd doctor brought an immense pair of forceps and, without an anaesthetic of any sort, achieved the butchery. Isadora stays alive with rupture to rectum and he said 'possibly never dance again'."

Terug naar het beginpunt: Loop terug naar de Koningin Astrid Boulevard, ga links af en neem daarna weer links de Boerhaaveweg. Na ongeveer 100 meter kun je het voetpad inlopen dat de duinen invoert. Direct rechts zie je het wandelpad dat je weer terug brengt naar Rinus' Trap, het beginpunt. Of vervolg vanaf Villa Maria de Boerhaaveweg tot je het bekende duinpad ziet dat ook leidt naar Rinus' Trap.

DE ISADORA WANDELING

Een wandeling door het gebied waar Isadora Duncan heeft gewoond in 1906. Het huis Villa Maria, waar zij haar kind baarde, was een nog geheel vrijstaand huis met een pad vanaf het huis naar de zee.

Isadora Duncan (1877-1927), de revolutionaire danseres die gezien wordt als een van de grondleggers van de moderne dans, veroverde begin 20e eeuw Parijs, New York, Berlijn, Wenen en Moskou. Ze woonde ook een belangrijke periode van haar leven in Noordwijk. Het leven van deze vrouw, die zich verdiepte in het leven van de oude Grieken, laat zich lezen als een Griekse tragedie met een weerklank in de kosmos.

KUNST KLANK

1

Vanaf Het Laantje bij de T-splitsing rechtsaf. In de hoek gaat een trap naar boven het duin op. De Trap van Rinus genoemd naar een medewerker van Staatsbosbeheer. Op het duin aangekomen het pad rechtdoor vervolgen.

2

We komen in de Coepelduynen. Deze duinen ontlenen de naam aan een theekoepel die daar in de negentiende eeuw stond en in 1912 wegens bouwvalligheid werd afgebroken. De Coepelduynen zijn relatief jonge duinen, ze ontstonden pas na het dichtslibben van de uitmonding van de Rijn. Ze zijn nog rijk aan kalk (schelpresten) waardoor er bijzondere planten, waaronder orchideeën groeien.

3

Rechts op het duin staan 3 villa's waaronder De Koekoek. Dit oorspronkelijk vakantiehuis is in 1917 gebouwd door architect A.H. Wegerif en is bewoond geweest door de familie Van Leeuwen, de eigenaren van de Gist- en Spiritusfabriek in Delft. De stijl is Engels landhuis en naar Arts and Craft: Kunst en Ambacht werden verenigd.

Vervolg het schelpenpad. Op het knooppunt gaan we rechts af en lopen het duin uit langs het oude fietspad. Ga rechts de Boerhaaveweg op.

4

Direct in de bocht hoog rechts staat De Regenboog, het gastenverblijf van de familie Heineken. Leden van de koninklijke familie en andere bekende persoonlijk heden genoten hier gastvrijheid. Tegenover De Regenboog ligt de streng bewaakte ingang van De Ark, het woonhuis van mevrouw Heineken.

"With what price we pay for the glory of motherhood" - Isadora Duncan 1906: De zwangere ongehuwde Isadora reist zonder de vader Gordon Craig naar Noordwijk om daar een huis huren om 'onder te duiken' tot ze het kind gebaard heeft. Noordwijk staat bekend om het chique Kuuroord Hotel Huis ter Duin, waar internationale gasten graag verblijven. Hier vindt Isadora exact waar ze naar op zoek is: een lieflijke, witte villa in de duinen op loopafstand van het strand, die zij huurt van de Noordwijkse familie De Bes voor het riante bedrag van 900 gulden.

Op de T-splitsing Dennenweg / Boerhaaveweg gaan we rechtsaf en op de kruising recht door. Let nog even op een grote moderne villa aan de overkant, gebouwd voor een Katwijkse reder.

Als Isadora zich settelt in het kleine dorpje in afwachting van haar bevalling, weet ze zich in de grote steden als Amsterdam, Berlijn en Moskou aanbeden door een grote schare fans. Ze gedijt het beste als ze haar vernieuwende ideeën met veel enthousiasme kan uitdragen aan een kunstzinnige elite van theaterdirecteuren, musici, schrijvers en aan een publiek dat haar tomeloze inzet voor de 'bevrijding' van morele, sociale, artistieke en seksuele waarden van die tijd weet te waarderen. Opvattingen die mijlen ver van de Noordwijkse schuchtere en behoudende inwoners afstaan. In de kleine vissersgemeenschap van het kustdorpje voelt ze zich al gauw een gevangene van haar zelfgekozen isolement. De pijn in haar afgetrainde lichaam neem evenredig toe met haar groeiende omvang, maar haar eenzaamheid is een grotere vijand.

Na ca 50 meter op de Beethovenweg, na nr 34, is een voetpad links dat, achter de villa's om, de wegen verbindt. Neem dit smalle geheime weggetje, dat langs de bijzondere afrastering van de villa van een Katwijkse topvoetballer leidt.

5

Na het trapje omhoog gaan we linksaf de Rembrandtweg op, richting de Koningin Astrid Boulevard. Aan de rechterkant het Sole Mio-park, genoemd naar het voormalig hotel dat Long- en Reuma centrum werd. Aan de overzijde het zorghotel De Kim.

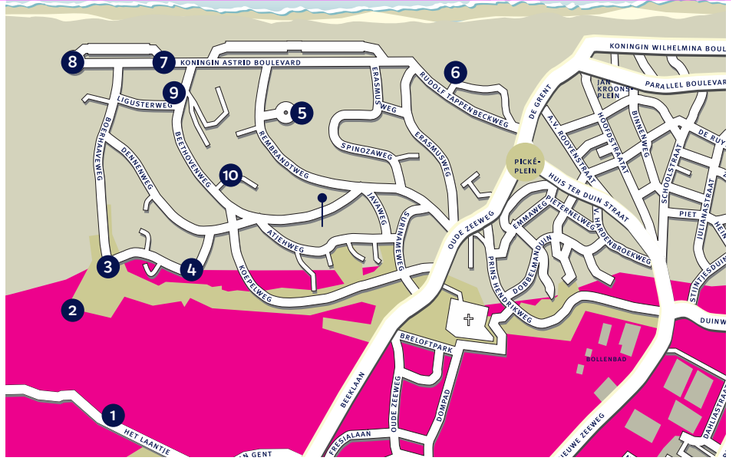
KONINGIN ASTRID BOULEVARD
KONINGIN WILHELMINA BOUL
PARALLEL BOULEVAR
ERASMUSWEG
RUDOLF MOSSEWEG
DE GRENT
JAN KROONPLEIN
A.V.A. ADOLFSTRAAT
BRITENWEG
SCHOOLSTRAAT
PICKÉ-PLEIN
HUIS TER DUIN STRAAT
PIET
LIGUSTERWEG
REMBRANDTWEG
SPINOZAWEG
BEETHOVENWEG
DENNENWEG
ASTERWEG
OUDE ZEEWEG
ROMBERGWEG
PRINS HENDRIKWEG
KORFLAANWEG
KRELOFTPAAD
DUINW
BOLLENBAAD
RIEKLAAN
OUDE ZEEWEG
DOMBERG
JEUGDHERBERG
JEUGDHERBERG
JEUGDHER